Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Decem considerationes in orando deum

urn:nbn:de:bsz:31-300776

Visual Library

¶ Amplius vero quidā obligant̃ aſſiſtere tantūmodo facientibus oratōnes vocales/quemadmodū ſunt layci/vel etiaꝫ aliqui religioſi nō obligati pro tūc cōuentū ſequi/vel diſpenſatōne vel ex pia et cauta relaxatōne/vt ad potiora ſe ſubleuēt. Illi tales/oratōis tempe poſſunt in meditatōnibus meli⁹ quo poterūt ſe exercere. Tal' erat Auguſtin⁹. qui delectabat̃ modo mirabili in cantibus eccleſie bene ſonātibꝫ. ⁊ influebant voces ille in aures ſuas. ⁊ eliquendo illabebat̃ veritas in cor eius. niſi forte ipſe tūc erat magis dicēdus in contemplatōne q̄ꝫ ſola meditatōne ſubleuat⁹

¶ Amplius ſi quis fuerit exercitat⁹ in aliquo ꝑticulari modo contēplatōnis circa diuinū aliquod vl' morale. tutius eſt ꝙ in illo ſemet exerceat. oratōnis vocalis tempore/q̄ꝫ ad nouā contēplatōis ſpeciē. per meditatōnis noue ſtudium ſe conuertat. Differat hanc/ingerere ſe volentē cordis meditatōem/in tēpus aliud ſuſpirās ⁊ gemens ꝙ eā tunc admittere ſibi nō conceditur. ⁊ dicat ſibimetipſi. paup homūcio Melior eſt obedientia q̄ꝫ meditatio. potens eſt deus reddere vicem maiorē in idipm. ⁊ ſi nō hic forte reddet. certiſſime tamen in alio ſeculo vbi fiet vox laudis ſine ꝑturbatōe qualibet noſtri cordis/ipſe retribuet. ¶ Deinde cognoſcant ⁊ obſeruēt omēs tam clerici q̄ꝫ laici/quos oportꝫ diebus dominicis ⁊ feſtiuis intereſſe diuino ſeruitio. ꝙ non abſoluūtur ab hoc debito dū ſcienter fabulatōnibꝫ intendūt. ſed ml'tipliciori reatu ſe cōſtringūt quia nedum nō ꝯſeruant preceptū ſed ⁊ alios impediunt. ⁊ in eccleſia ſanctiſſimo dei tabernaculo/ſcandalū inhonoratōemq̄ꝫ faciunt. Stent igit̃ vel ſedeant. etſi non vocaliter orando/ſaltem in modeſta quiete ⁊ ſilentio animaduertant/conſiderātes nedum ea que dicūtur vel canūtur/ſed que miſtice ꝑagunt̃ in ritib⁹ ⁊ veſtibꝫ ſacris. q̄ preterea in picturis ꝑn̄tant̃. ⁊ ita de reliquis

Denicꝫ attendat̃ pro ꝑmiſſis et aliȷ̃s ſimilibꝫ dubȷ̃s reſolutiue diffiniendis/ꝙ doctores ſancti peiores/vtentes rethoricis ꝑſuaſionibus in aggrauatōeꝫ viciorū ⁊ laudē virtutū. non ita tradiderunt reſolutōeꝫ moraliū materiarū/immo nec ſpeculabiliū/ſicut doctores recentiores/qui ꝑ queſtiones ⁊ argumenta proceſſer̃t ad vtrāꝗ ꝑtem ⁊ ꝑ deciſiones Propterea magis inſiſtendū eſt illis doctrinis quātum ad eruditōem intellect⁹. licet quantū ad inflāmatiōeꝫ affectus/efficatiores alie iudicent̃ ¶ Addita hac ſapiētis admonitione. q̄ tibi precepit deus illa cogita ſemper. Quod nō obſeruant multi theologorū noſtri temporis. qui de moralibꝫ quaſi de rudibus materȷ̃s/ſtudere vel ingrere nō dignant̃. Sciem⁹ inquiūt talia cū volumus. Cum tamen nulla ſit ad cognoſcendū bene et reſolute ſcientia difficilior propter circūſtantiarū innumeras varietates. Nec eſt aliquis tam excellētis ingenȷ̃. nec a puero in hac ſciētia tam exercitatus/qui nō inueniat quod nouiter quotidie inueniat qđ prius nō ita plane ꝯgnoſcebat ¶ Sꝫ ⁊ neceſſaria eſt cognitorum dei preceptoꝝ impletio. alioquin deficiunt ſcrutātes ſcrutinio. iuſto dei iudicio. hoc ꝑmittēte Simil'r ꝙ paſſionibꝫ ſit alienus qui de moribus iudicat. Amen

De decem conſiderationibus Eiuſdē cancellarȷ̃ In orando deum ſ'm decē dictōnes verſus.

¶ Oro patrē. ſanctoſq̄ꝫ. miſer. q̄r mittor ⁊ vrgent. Officiū dana. debita vis pietas

¶ Oro ex affectu
- Pio / humili / reuerēti — in — fide / ſpe / caritate

¶ Patrē qui tot⁹ eſt
- Potens
- ſapiens
- clemens

¶ Qui fact⁹ ē nobis
- Sapientia
- Juſticia
- ſanctificatio.
- redemptio.
- via veritas vita.

¶ Sctōs in q̄bꝫ eſt
- Proximitas
- officioſitas.
- caritas

¶ Miſer ex oī ꝑte
- Supra
- intra
- ſub ⁊ iuxta

¶ Mittor
- Ab eccleſia
- A ſanctis
- a petentibus viuis.
- a merētibꝫ mortuis.

¶ Vrgēt ſub ꝯditōne triplici ſi volo
- Non criminari
- Non damnari
- Sed ſaluari

¶ Officium q̄ſi — Regale / Sacerdotale / Spirituale
¶ Genus electū regale ſacerdotiū gēs ſcā
¶ Dona — Nature / Fortune / Gratie
¶ Debita nocendo — Poſitiue / Priuatiue / Occaſionaliter
¶ Uis a triplici hoſte — Mundo / Carne / Demonio
¶ Pietas ad — Deum / Seipſum / Proximum
¶ Que pietas eſt amor ex genere cōſurgens.
Explicit.

Sequitur expoſitō
eiuſdē Cancellarij piſieñ. ſup dimitte nob debita noſtra ₹c.

Pater noſter ₹c. Dimitte nob
debita nr̄a ſicut et nos dimit
tim⁹ debitorib⁹ nr̄is. ¶ Ego
in p̄mis ſic dimitto oībus de
bitorib⁹ meis vel alienis du₃
ſunt viatores/ꝗ nullo mō vellē eos dāna/
ri. imo ſalutē eoꝝ deſidero te donāte et in/
ſpirāte hoc qđ piū rectūqꝫ eſt Sic dimitte
mihi pater nr̄. et hoc ſatis erit mihi. etiā₃ ſi
nihil aliud p̄ſtiterꝭ. qm̄ cū iſta dimiſſione
tua ₇ deſiderio ſalutis mee/nō ſtaret ꝗ dā/
narer ſed ſaluarer. In hoc aūt ſtat deſideri
orum meoꝝ cardo totus. ¶ Rurſus ego
ſic dimitto debitorib⁹ meis vel alienis/ꝗ
vellem eos eſſe bonos viros/modeſtos/tē
peratos/₇ ab omni malicia correctos ſeu
cōuerſos/p tuam ineffabilem pietatē. ſicqꝫ
pinde nec ſibi nocerent nec alijs. ſed pdeſ/
ſent et nullā deinceps penam mererentꝭ vt
ſc₃ pſona ſeruareꝭ et deſineret culpa. Sic
dimitte mihi pater noſter. vt in manſuetu/
dine/me corrigas ₇ in vngentoꝝ ſuauitate
vulnera mea linias et grām infundas ſani
tatis. ¶ Amplius vero ego ſic dimitto de
bitorib⁹ meis/ꝗ vbi non corrigerentꝭ a vi/
cijs ſuis prauis p manſuetudinem remiſſi
onis. corrigātur in chamo ₇ freno ac flagel
lis/ne deteriores ſemp cōmittentes ₇ alijs
nocētes/ſibi neqꝫ ſemp exiſtētes ₇ eūtes poſt
prauitatem cordis ſui/in adinuentionib⁹
ſuis/damnabilius moriantur. Sic dimit
te mihi pater noſter debita mea. ſic vre ſic
ſeca in p̄ſenti/ne damner in futuro. Ita tñ
vt in mīa et miſerationib⁹ flagelles me. ſic
et p̄dixi deſiderare debitoribus meis q̄buſ
cunqꝫ. ¶ Item ego ſic dimitto debitorib⁹
meis/ꝗ licet ſenſualitas offenſa ex dictꝭ vl̄
factis eoꝝ/remurmuret et in vindictam ex
ardeſcat. Nihilominus deſidero ſm̄ iudici
um ſupioris rationis/innitentis eterne le
gi tue/ꝗ pacacior eſſet hmōi ſenſualitas ₇
ꝗ in tranquillitate inimicos ſuos ſicut ₇ a
micos ſuſtineret quidem patienter et beni
gne/ſicut caritas ſine q̄ nēo tibi placet. pa
tiens eſt et benigna/neqꝫ irritatur. Sic di
mitte mihi pater noſter. vt nihil aduerſum
me velis agere/niſi miſericorditer et beni/
gne. quoniam ſi taliter volueris. fiet vtiqꝫ.
cū ſubſit cū volueris poſſe. Sed nō ita mi
chi. p̄ſertim in ſenſualitatis beſtiali et effre
ni motione a qua tu prorſus es alienus ¶
Deniqꝫ ſic dimitto debitoribus meis ꝗ i/
ſpirante te et donante. ego in eoꝝ punitio
nem laborare vel cōſentire deliberato ani/
mo nollem/vijs facti contra regulas iuſti/
cie tue/ſciens te dicere Mihi vindictam.
Hoc autē₃ aliquādo facis p te ſine medio
aliquādo p iudices a te cōſtitutos in terra
quib⁹ dum defertur aut relinquitur execu/
tio iuſticie contra malos/illa prorſus tibi
relinquitur et defertur In his, ꝓpterea limi
tibus ſtando et deſiderādo vindictam. ſu/
perioritas tue iuriſdictionis nequaqꝫ vio
latur. Uerūtamen video tutius michi eſſe
puſillo/qui non ſum iudex cōſtitutus alio/
rum/quieſcere interim ₇ ſilere a tali deſide
rio vindicte/quale poteſt imo debet habe/
ri licenter a iudicib⁹ tuis/qꝫ occupetꝭ mēs
mea in tali conſideratione iuſticie tue. que
ſi velit exercere ſe cōtra me/illa poteſt in in
fernum, ptinus deturbare. Sit igitur an/
te ome deſiderium meum/in miſericordia
et miſeratione/ſup peccatores/orando flē/
do p eis. ſic enim et tu miſereberis cui talē
prius miſericordiam infuderis
¶ Finit.

¶ Oratio eiuſdem
cum peccator de peccatis ſuis multum eſt
anxius/eaqꝫ coram deo/omni poſtpoſita
mala verecundia/expandit.